

Sinikka Nopola Tiina Nopola

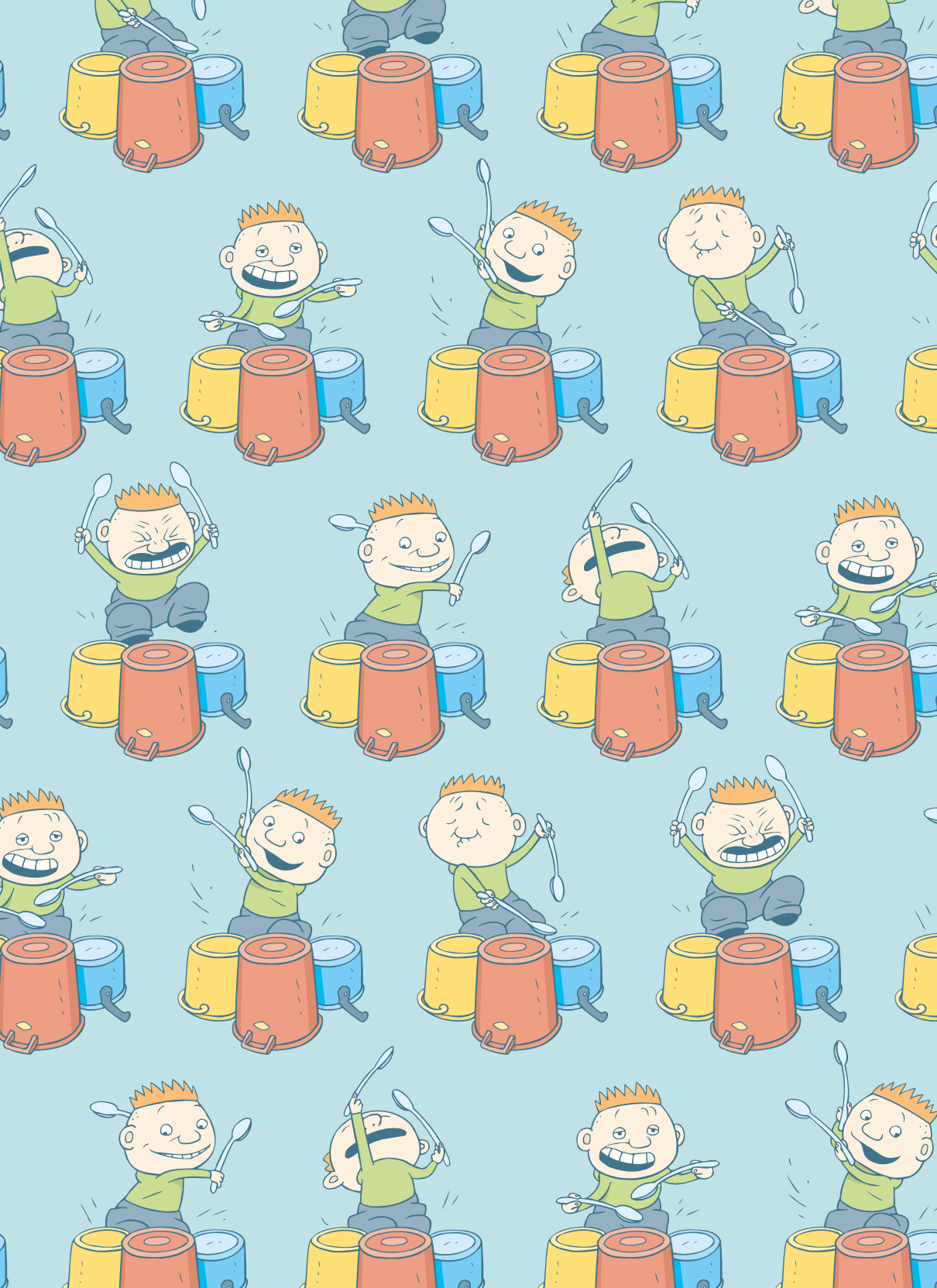
Benas Būgnelis ir šaldytoja

ELVYRA

Illustravo
Aino Havukainen
ir Sami Toivonen

Benas Būgnelis ir Šaldytoja

Versta iš:
Sinikka Nopola, Tiina Nopola
RISTO RÄPPÄÄJÄ JA PAKASTAJA-ELVI
Tammi, Helsinki, 2001

Knygos vertimą remia FILI –
Finnish Literature Exchange

FILI
FINNISH LITERATURE EXCHANGE

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

© Tekstas, Sinikka Nopola, Tiina Nopola, 2001
© Iliustracijos, Aino Havukainen, Sami Toivonen, 2001
Pirmą kartą išleido *Tammi Publishers*, Suomija.
Lietuvių kalba išleista susitarus su *Tammi Publishers* ir
Elna Ahlback Literary Agency, Helsinkis, Suomija.
© Vertimas į lietuvių kalbą, Viltarė Urbaitė, 2018
© Leidykla „Nieko rimto“, 2018

ISBN 978-609-441-504-3

Sinikka Nopola
Tiina Nopola

Benas Būgnelis ir šaldytoja

Iliustravo Aino Havukainen ir Sami Toivonen
Iš suomių kalbos vertė Viltarė Urbaite

Vilnius
2018

Sparčioji pakuotoja

– Nedega, – pasakė Benas ir vėl nuspaudė elektros jungiklį. – Teta Barbora, nedega!

– Kas nedega? – šūktelėjo Barbora iš virtuvės. – Ką tu ten bandai uždegti?

– Šviesą! – paaiškino Benas.

Barbora keletą kartų pamaigė jungiklį Beno kambaryje.

– Kas čia jam pasidarė? – nusistebėjo ji. – Kituose kambariuose šviesa juk dega.

– Gal reikia pakeisti lempuotę? – spėjo Benas.

Barbora atnešė naują lempuotę ir susimąščiusi nužvelgė atstumą iki lubų.

– Gana aukštai, – tarė ji. – Reikės pasilypėti ant kėdės.

Barbora pasistūmė kėdę tiesiai po lempa, bet vis tiek negalėjo pasiekti šviestuvo.

– Nieko nebus. Atnešk telefonų knygą, – paliepė teta.

Benas padėjo ant kėdės telefonų knygą, ir Barbora atsisotojo ant jos.

– Vis tiek nepasiekiu, atnešk dar vieną!

Tada pasilipo ant dviejų telefonų knygų, bet tik pirštų galais pasiekė šviestuvo gaubtą.

– Jau beveik pasiekiu, – pasakė Barbora. – Trūksta vos kelių centimetrų. Atnešk iš prieškambario mano aukštakulnius. Tuos raudonus.

Apsiauvusi aukštakulniais užsilipo ant kėdės su telefonų knygomis.

– Oi, – sunerimo Benas.

Barbora susiūbavo, bet jai pavyko išsukti senąją lemputę.

– O dabar paduok naują lemputę, – paprašė teta. – Greičiau! Ilgai neišsilaikysiu.

Benas iškėlė lemputę, o Barbora atsigręžė jos paimti. Tuo metu telefonų knygos nučiuožė žemėn, o paskui jas ir Barbora.

Dabar ji sėdėjo parietusi po savimi vieną koją ir dejavo.

– Ojoi, kaip skauda.

– Ar lūžo? – pasiteiravo Benas.

Barbora ištiesė koją ir pamėgino atsistoti.

– Negaliu priminti, – sustenėjo ji ir nustraksėjusi atsigulė į Beno lovą pailsėti.

Barbora pastebėjo, kad vieno bato kulniukas nulūžęs.

– Na va, dar ir kulnas nulūžo! – sušniurkščiojo ji.

– Duok, papūsiu, – pasakė Benas ir sunerimęs pažvelgė į tetą.

– Ne, aš noriu į ligoninę! – šūktelėjo Barbora. – Atnešk telefoną!

Barbora surinko numerį ir uždususi prabilo:

– Laba diena, čia Barbora Būgnelė, ar galiu iškart atvykti? Kas buvo? Blauzdikaulis! Lūžo, manyčiau. Abu. Ar blauzdikauliai? Ne, kulniukas. Ir tas nulūžo. Pas batsiuvį? Kas čia per ligoninė? Man koja lūžo, o jūs siunčiat pas batsiuvį! Viso gero!

Barbora gulėjo ant sofos su šaltu kompresu ant kojos, kurį jai uždėjo Benas.

– Ar gali paeiti? – paklausė Benas.

Barbora pasukiojo kulkšnij.

– Ne. Daug dienų negalėsiu.

– Tai kas tuomet taisys valgi? – pasiteiravo Benas.

– Ak, iš tiesų, mums abiem reikės valgyti. Pala... be panikos... daug mūsų giminaičių dirba su maistu. Kiek pamenu, giminėje turime šaltų užkandžių gamintoją Idą Būgnelę. Gal jai paskambinam?

– Šaltų užkandžių? Bet aš noriu šilto maisto, – pareiškė Benas.

Barbora susimąstė.

– Tuomet dar yra Rita Būgnelė, ji ruošia Kalėdų valgius proginiam renginiams.

– Aš nenoriu kalėdinių valgių, – atšovė Benas.

– O kaip dėl Roko Būgnelio? – pasiūlė Barbora. – Jis triušienos patiekalų specialistas.

– Nenoriu valgyti triušio, – paprieštaravo Benas.

– Tuomet mano pusbroliukas Ištvanas Būgnelis. Jis pusiau vengras ir turi paprikų restoraną.

– Per aštru, – atsakė Benas.

– Dar yra mano pusseserė Elvyra Būgnelė iš Kuponų gatvės, – prisiminė Barbora ir giliai atsiduso.

Modernusis menas

Barbora, Benas, Nelė ir ponas Liepinis sėdėjo pirmoje žiūrovų eilėje ir smarkiai plojo trims aktoriams su juodomis kaukėmis, išėjusiems nusilenkti.

– Bravo! – girdėjosi publikos šūksniai.

– Buvo gana įdomu, – sušnibždėjo ponas Liepinis Barbora.

– Teta Elvyra vaidino geriausiai, – pagyrė Nelė.

Elvyros žodžiai vaidinime buvo tie patys, kuriuos ji šūkčiojo per miegus: „Įplieksim jiems kaip reikiant!“ ir „Rankas aukštyn, nelemtas apuoکه!“

– Man atrodo, kad spektaklis gana vaikiškas, – sukuždėjo Barbora ponui Liepiniui. – Juk čia nugalėjo blogis. Kaukėtieji liko nenubausti.

– O man atrodo, kad siužetas gerai susuktas, – paprieštaravo ponas Liepinis. – Juk tie kaukėtieji nebuvo blogi.

– Kaip nebuvo? – nustebo Barbora.

– Negi nesupratai? Tai juk trys našlaičiai, iš kurių vaikystėje buvo atimtas vienintelis paveldėtas turtas, papuošalų dėžutė. Jie tik atsiėmė tai, kas jiems priklausė.

– Manau, Elvyra galėjo vaidinti kiek tyliau. Labai jau ji šūkavo, – prikišo Barbora.

Elvyra išėjo dar sykį nusilenkti viena. Tuomet ji reikšmingai pažvelgė į Beną ir linktelėjo.

Benas užlipo į sceną su įpakuota dovana. Jis padavė ją Elvyrai, ir Elvyra pakštelėjo Benui į skruostą.

Benas grįžo į savo vietą valydamasis skruostą ir atsėdo šalia išsiviepusios Nelės.

Elvyra garsiai kreipėsi į publiką.

– Mano mažasis draugas įteikė man dovaną. Jis norėjo įnešti savo įnašą, prisidėdamas prie kovos su utėlėmis. Tikriausiai visi norėtumėt sužinoti, kas šiame pakete?

Elvyra energingai praplėšė popieriaus pakuotę.

– Atrodo, čia meno kūrinys... Visi žino, kad aš meno mėgėja.

Praplėšusi pakuotę Elvyra rimtai įsižiūrėjo į dekoratyvinį moliūgą, priklijuotą prie didelio kartono lakšto. Paskui skubiai vėl suvyniojo į popierių.

– Ačiū, – sumurmėjo ji ir piktai dėbtelėjo į Beną.

Barbora ėmė ploti. Benas patenkintas kumštelėjo Nelei į pašoną. Elvyros kolegos Anika Antelė ir Henris Kėkštas išbėgo į sceną.

– Mes norime pamatyti paveikslą, – pareiškė jie.

– Paveikslą, paveikslą! – ėmė skanduoti žiūrovai.

Elvyra buvo priversta dar sykį išpakuoti paveikslą. Ji paskubom atsuko jį į publiką.

– Modernusis menas! – pagyrė Anika Antelė.

– Koks savitas moliūgo motyvas, – įvertino Henris Kėkštas. – Šis autorius kada nors išgarsės.

Publika audringai plojo. Benas pakilo iš savo vietos ir nusilenkė į dešinę ir į kairę.

Baigusi lankstyti žiūrovams Elvyra su savo krepšiais strimgalviais išskubėjo į geležinkelio stotį.

– Kemsočiai laukia, – pasakė ji.

Perone Barbora, Benas, Nelė ir ponas Liepinis suskubo paspausti Elvyrai ranką. Elvyra pasakė Benui:

– Patikrink, ar nedingo viena rožinė guminė pirštinė!

– Ką? – išsižiojo Benas.

Paskui Elvyra kreipėsi į Nelę:

– Sumanėme įkurti draugijos „Šalin utėles“ jaunimo skyrių. Tu smarki mergaitė, norėčiau paskirti tave pirmininke.

Nelė suraukė nosį.

– Ar galiu kai ko paklausti? – paprašė ji atidžiai žvelgdama Elvyrai į akis. – Benas sakė, kad ruošiatės šaldyti voveres. Kam jos?

– Voveraitės tinka į sriubas ir padažus.

– Fui! – pasibjaurėjo Nelė.

– Jų galima rasti spygliuočių miškuos vasarą ir rudėnį. Tik neraukit, o pjaukit! – šūktelėjo Elvyra, lipdama į traukinį. – Iki pasimatymo!

- Iki! – šūktelėjo Barbora, Benas, Nelė ir ponas Liepinis.
- Ji turėjo galvoje grybus voveraites, – tarė Nelė Benui.
- Iš kur aš galėjau žinoti, – puolė teisintis Benas.
- O dabar keliausime namo, – pasakė ponas Liepinis ir paėmė Barborą už parankės. – Kaip tavo koja?

– Dar reikia mažumėlę pasilaikyti, šitaip pats tas, – atsakė Barbora ir droviai nuraudo.

– Malonu, kad vertini mano palaikymą, – tarė ponas Liepinis.

– Leonardai, ar galiu paklausti?

– Klausk, ko tiktai nori, – atsakė ponas Liepinis.

– Man neduoda ramybės mintis, kodėl Elvyros draugija nori sukurti naują kovos prieš utėles maršą. Man patiko tas senasis. Jis buvo dinamiškas ir įsimenantis, ir Elvyra gerai jį atlikdavo.

– Gali būti, kad jis buvo verstas iš užsienio kalbos, – tarė ponas Liepinis. – Jie, aišku, norėjo tautiško.

– Taip, greičiausiai taip ir bus. Koks tu protingas, Leonardai.

Benas su Nele straksėjo priešais Barborą ir poną Liepinį.

– Pagaliau ji išvyko, – pasakė Benas. – Bet mano būgnas palėpėje.

Nelė sustojo.

– Kodėl teta Elvyra išnešė tavo daiktus į palėpę?

– Jos manymu, turiu per daug daiktų. Ji norėjo juos išbraukti iš dienos darbų sąrašo. Sakė, kad po kelerių metų, kai juos pasiimsiu, jie vėl atrodys kaip nauji. Ir dar teta Elvyra sakė, kad vaikams į naudą išmokti atsisakyti.

– Kodėl į naudą? – stebėjosi Nelė. – Aš, pavyzdžiui, nenorėčiau atsisakyti meškiuko Samio... nei Alfo, nei tėčio ir mamos, nei... tavęs.

Benas išraudo.

– Argi turime klausyti tetos Elvyros? Parsineškime visus daiktus iš palėpės dabar pat, – pasiūlė Benas.

– Gerai, – sutiko Nelė ir pasileido tekina.

Paskui ji vėl sustojo.

– Žinai, Benai, o būtų buvę daug įdomiau, jeigu teta Elvyra iš tiesų būtų buvusi nusikaltėlė.

– Taaip, – pasakė Benas. – Betgi klausyk, mūsų namui vis dar gresia tas skorbutas.

– Ak taip, tiesa, – prisiminė Nelė. – O ar jis nusikaltėlis?

– Gali būti. Gal jis ir gyvena palėpėje. Eime, – pakvietė Benas, ir abu su Nele pasileido bėgti.

– Kur jūs skubat? – pasiteiravo Barbora.

– Bėgam išsiaiškinti, kas yra skorbutas! – atsakė Nelė.

– Skorbutas? – pakartojo ponas Liepinis.

– Čia viena tų Elvyros nesąmonių, – atsiduso Barbo-
ra. – Ji pasakė Benui, kad visai nesistebėtų, jeigu mūsų
namui grėstų skorbutas.

– Benas nežino, kas yra skorbutas? – nusistebėjo po-
nas Liepinis.

– Ne.

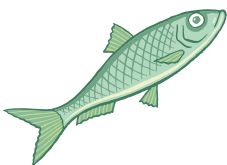
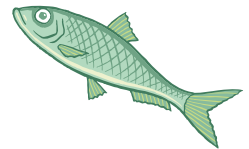
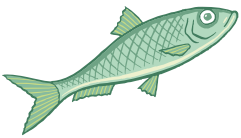
– Benai, Nele, palaukit! – šūktelėjo ponas Liepinis. –
Skorbutas – tai...

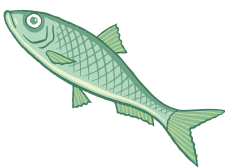
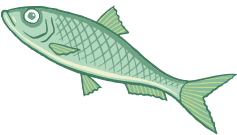
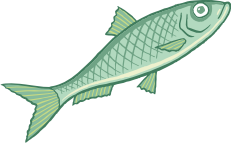
Bet Benas su Nele nebesiklausė. Jiedu jau planavo,
kaip paspėti skorbutui spąstus.

Saldymedžio skonis burnoj

(Repo daina, sukurta Beno, praėjus savaitei po Elvyros išvykimo)

Būgno lazdas į rankas stvėriau,
dainą apie tetulę sudėjau.
Elvyra utėles aršiai medžiojo,
burnoj ilgėjos saldymedžio skonio.
Triauškę ji karamelę slapčia,
šaldikly ledų ieškojo nakčia.
Elvyra visur tvarkos žiūrėjo,
niekuo daugiau nepasitikėjo.
Elvyra ir šiaip ne iš kelmo spirta,
O dar su maukšle – kiečiausia teta!

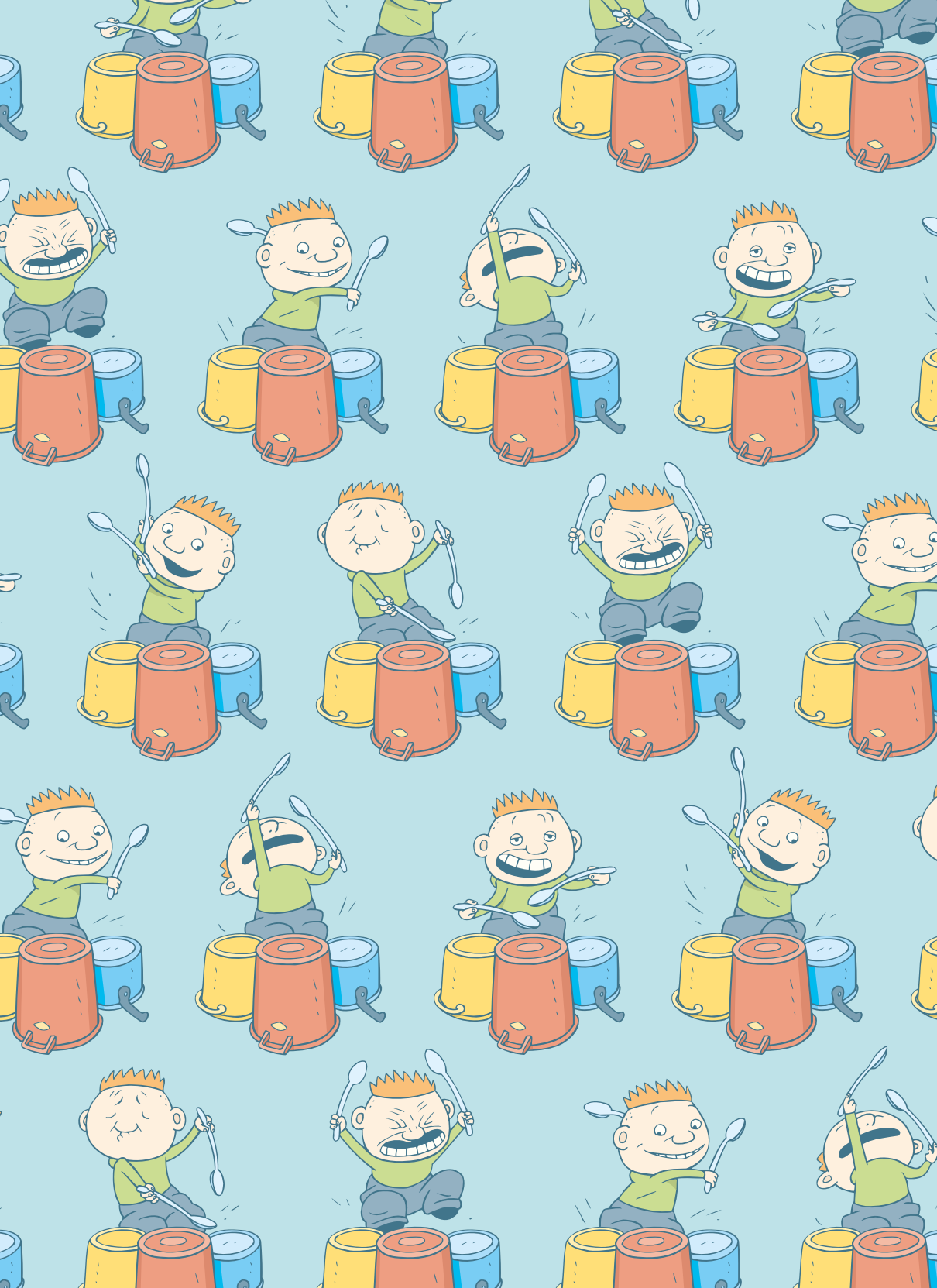

Vienas mėgstamiausių Suomijoje vaikų personažų Benas Būgnelis, sukurtas rašytojų Sinikka'os (g. 1953 m.) ir Tiina'os (g. 1955 m.) Nopolų kartu su iliustruotojais Aino Havukainen ir Samiu Toivonenu, vaikų širdis užkariavo jau ir Lietuvoje. Todėl pristatome jums trečią knygą apie linksmuosius Beno nuotykius. Šioje istorijoje sutiksite dar neregėtą tetą Elvyrą, kuri į smagų Beno ir Barbaros gyvenimą atneš tikros painiavos, virtusios rimtu detektyvu. Knyga privers ne tik kvatotis susiėmus už pilvo, bet ir tapti akylu sekliu, padėsiančiu šauniai Beno komandai išsiaiškinti, ką slepia keistoji teta Elvyra.

Redaktorė **Giedrė Kmitienė**
Korektorė **Eglė Devižytė**
Maketavo „**Nieko rimto**“ dizaino grupė
Tiražas 2000 egz.
Išleido leidykla „Nieko rimto“
Dūmų g. 3A, LT-11119 Vilnius
www.niekorimto.lt
Spausdino UAB BALTO print
Utenos g. 41A, LT-08217 Vilnius

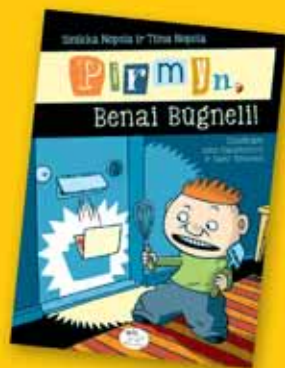

Vos atvykusi teta Elvyra Benui iškart pasirodė keista. Ne tik dėl to, kad mėgsta viską šaldyti, net voveraites! Dar ji atėmė iš Beno būgnelį, uždraudė saldumynus ir liepė valgyti kiaulienos troškinį baltame padaže.

Ir tai dar ne viskas.

Kiekvieną dieną Elvyra išeina į slaptus susitikimus, sapnuodama kažkam grasina įplieksianti kaip reikiant, o jos rankinuke Benas su Nele atranda įtartinę papuošalų dėžutę. Ar gali būti, kad teta Elvyra – pavojinga nusikaltėlė?

Kiti Beno Būgnelio nuotyčiai:

www.niekorimto.lt

Užsuk, net jei tu ir ne vaikas

ISBN 978-609-441-504-3

9 786094 415043